

Załącznik
do Regulaminu nadawania tytułu
„Zasłużony dla Miasta Zgierza”

WNIOSEK
o nadanie tytułu
„Zasłużony dla Miasta Zgierza”

1. Dane/informacje o kandydacie

MUZEUM MIASTA ZGIERZA

Data utworzenia i nadania statutu: 19 lipca 1978 roku.

Data wpisu do rejestru instytucji kultury Gminy Miasto Zgierz: 1 marca 1993 roku.

Adres: 95 – 100 Zgierz, ul. gen. J. H. Dąbrowskiego 21.

Muzeum Miasta Zgierza jest instytucją kultury, nieskierowaną na osiągnięcie zysku. Jej celem jest sprawowanie opieki nad zabytkami, informowanie o wartościach i treściach gromadzonych zbiorów, upowszechnianie podstawowych wartości historii, nauki i kultury, kształtowanie wrażliwości poznawczej i estetycznej oraz umożliwienie kontaktu ze zbiorami. Muzeum Miasta Zgierza realizując swoje cele:

- gromadzi zabytki i materiały ikonograficzne w zakresie historii, archeologii, numizmatyki, etnografii i sztuki, pochodzące z badań, zakupów, przydziałów, darowizn, wymiany i depozytów,
- inwentaryzuje, kataloguje i opracowuje zgromadzone zbiory oraz materiały ikonograficzne i dokumentacyjne,
- przechowuje zgromadzone zabytki w warunkach zapewniających im pełne bezpieczeństwo i magazynuje je w sposób dostępny dla badań naukowych,
- zabezpiecza i konserwuje zbiory, a także w miarę możliwości zabezpiecza stanowiska archeologiczne,
- organizuje i prowadzi badania, ekspedycje naukowe oraz prace wykopaliskowe,
- urządza wystawy stałe, czasowe i objazdowe,
- prowadzi działalność edukacyjną (odczyty, prelekcje, sympozja, sesje popularno-naukowe, konferencje, pokazy i inne),
- udostępnia zbiory dla celów naukowych i edukacyjnych,
- opracowuje i publikuje w wydawnictwach własnych i obcych wyniki badań naukowych oraz katalogi, przewodniki po wystawach, a także opracowania popularno-naukowe z zakresu swej działalności,
- zapewnia właściwe warunki zwiedzania i korzystania ze zbiorów,
- gromadzi księgozbiór z zakresu działalności Muzeum,
- prowadzi praktyki dla studentów w zakresie działalności statutowej,
- prowadzi współpracę kulturalną z miastami partnerskimi,
- prowadzi działalność artystyczną i upowszechnia kulturę, wykonuje zadania z zakresu tematyki wojskowości w oparciu o tradycję tych zagadnień na obszarze regionu zgierskiego.

Misja Muzeum: Muzeum Miasta Zgierza chce przedstawić wierny obraz życia w mieście poprzez wszechstronną prezentację przeszłości i teraźniejszości.

Cel Muzeum: Ekspozycje i zdarzenia muzealne o charakterze mniej lub bardziej edukacyjnym i ludycznym, rzetelna praca naukowa, wynikająca z misji i charakteru zbiorów oraz ochrona dla przyszłości zgromadzonych, materialnych świadectw historii i kultury.

2. Opis zasług kandydata uzasadniająca złożenie wniosku

40 lat temu, w lipcu 1978 roku, Zarządzeniem Naczelnika Miasta – Zdzisława Głowackiego powołano do życia Muzeum Miasta Zgierza. Jednak idea utworzenia instytucji muzealnej w naszym mieście zrodziła się już w początkach lat 70. XX wieku w kręgu działaczy Towarzystwa Przyjaciół Zgierza, które w ubiegłym roku obchodziło swoje 50-lecie działalności. To właśnie Sekcja Historyczna TPZ w osobach: Stanisławy Broży, Jadwigi Czapiewskiej, Władysława Lisieckiego, Antoniego Piaskowskiego oraz Jerzego Wieczorka zaczęła gromadzić materiały archiwalne i ikonograficzne oraz pamiątki historyczne związane z przeszłością Zgierza. To właśnie dzięki tej Sekcji otwierano wówczas pierwsze ekspozycje w Muzeum. Na przestrzeni 40 lat Muzeum udostępniło zwiedzającym ok. 200 wystaw stałych i czasowych.

Jedną z ważniejszych ekspozycji stałych zgierskiego Muzeum jest wystawa „Kruszówka – wnętrza mieszczańskie z przełomu XIX i XX wieku”. Wystawa ilustruje wnętrza mieszkalne zgierskiego fabrykanta, przedstawiciela zamożnego mieszczaństwa z przełomu XIX i XX wieku. Jest to jedna z pierwszych muzealnych prób rekonstrukcji wnętrza mieszczańskiego na stałej ekspozycji. Zgromadzone meble i przedmioty w większości pochodzą z jednego domu, z lat 1890-1930. Były własnością jednej rodziny fabrykanckiej, co podkreśla unikalność zbioru, a tym samym ekspozycji. Drugą wystawą stałą, prezentowaną obecnie w Muzeum jest ekspozycja „Dziecięcy świat – zabawki z dawnych lat”. Aranżacja plastyczna ekspozycji, charakter artefaktów oraz brak gablot pozwoliły na zorganizowanie miejsca, gdzie dzieci po obcowaniu z ekspozycją (nie tylko wizualnie) mogą się oddawać zabawie. Wystawa ta, to zbiór ponad tysiąca zabawek (głównie lalek), które niegdyś stanowiły własność prywatnej kolekcjonerki, Wiesławy Zeler. Wystawa została stworzona z myślą o najmłodszych zwiedzających, dlatego też zgromadzone eksponaty prezentowane są w zaaranżowanych scenkach, a nie w ujęciu historycznym. Najstarsze zabawki pochodzą z początku XX wieku. Duży zbiór stanowią polskie lalki wykonane z celulozoidu z lat 1950-1960, a także lalki z różnych stron świata w egzotycznych strojach. Jednym z ciekawszych obiektów jest porcelanowy serwis herbaciany dla lalek wyprodukowany w Fabryce Porcelany w Ćmielowie. Najmłodsze zabawki pochodzą z okresu PRL-u.

Wymiernym efektem działalności pozawystawienniczej są różnego rodzaju zajęcia edukacyjne. Zajęcia, które szerzą wiedzę o własnej kolekcji Muzeum, a poprzez zajęcia profilowane dostarczają swym gościom informacji na różne tematy, w sposób zrozumiały i atrakcyjny, dostosowany do ich oczekiwań, wieku, poziomu

wykształcenia. W Muzeum opracowano program edukacyjny dla szkół, wykorzystując ekspozycje stałe, czasowe oraz zbiory.

Oprócz ekspozycji stałych, wystaw czasowych oraz programów edukacyjnych Muzeum oferuje również zajęcia krótkotrwałe, czyli zdarzenia muzealne. To przede wszystkim wernisaże, odczyty, sesje popularno-naukowe, konferencje, koncerty, przedstawienia teatralne, konkursy historyczne, rajdy rekonstrukcji historycznej, ale także inne formy działania, dzięki którym przyciąga do siebie zwiedzających, czyniąc z nich stałych odbiorców oferty. Niektóre z tych zajęć wymagają np. regularnego w nich uczestnictwa, co skłania publiczność do częstszego odwiedzania Muzeum. Do najważniejszych zdarzeń muzealnych zaliczyć można odbywające się cyklicznie:

- Zgierskie Spotkania Muzealne – odbyło się już ponad 50.
- Spotkania Klubu Historycznego im. gen. Stefana Roweckiego „Grota” – współorganizowane we współpracy z Instytutem Pamięci Narodowej oraz Światowym Związkiem Żołnierzy Armii Krajowej.
- Zgierskie Sagi Artystyczne – cykl ekspozycji czasowych, przedstawiających dokonania artystyczne znanych zgierskich rodzin, tych najwybitniejszych, najbardziej znaczących i dla sztuki o tematyce zgierskiej, i z racji ich wkładu w powstawanie i rozwój tradycji artystycznych Zgierza. W 2013 roku w galerii Muzeum goszczono Profesora Leszka Różgę z rodziną, w 2014 rodzinę Nawrotów, w 2015 rodzinę Łuczaków, w 2016 rodzinę Wieczorków, w 2017 rodzinę Kędziów, natomiast w 2017 rodzinę Wodzińskich.
- Noc Muzeów.
Noc Muzeów to impreza kulturalna, polegająca na udostępnianiu muzeów, galerii i instytucji kultury, w wybranym dniu, w godzinach nocnych. Organizatorzy przygotowują także specjalne atrakcje np. zwiedzanie obiektów zazwyczaj niedostępnych, wernisaże, koncerty, poczęstunki, warsztaty, scenki rodzajowe itp. Korzystanie z oferty jest zawsze nieodpłatne. Nie inaczej jest w Zgierzu, gdzie od 12 lat w tę noc organizowane są wernisaże wystaw artystów plastyków Zgierzan oraz koncerty i inne zdarzenia muzealne. Istnieje wówczas również możliwość obejrzenia wszystkich ekspozycji Muzeum. Co roku organizowane są też ekskluzywne koncerty. Idea organizacji koncertów we wnętrzach ekspozycji stałej „Kruszówka” zrodziła się w Muzeum Miasta Zgierza już w 2007 roku. W gościnnych progach muzealnych występowali m.in. Maria Pomianowska z Zespołem Polskim, krakowski Quartet Klezmer Trio, warszawska Nasza Basia Kochana, podtatrzeński Zespół Trebunie Tutki wraz z Janem Karpielem Bułecą, czy tak znakomici artyści jak Andrzej Sikorowski, Janusz Radek czy Martyna Jakubowicz.
- konkursy o tematyce historycznej współorganizowane przez lata z Towarzystwem Przyjaciół Zgierza:
 - Powiatowy Konkurs Wiedzy o Patronach Szkół Ponadgimnazjalnych,
 - Konkurs Wiedzy o Zgierzu i Regionie Zgierskim,
 - Konkurs Moje Miasto – Moja Rodzina.

- rajdy rekonstrukcji historycznej współorganizowane z Towarzystwem Przyjaciół Zgierza, Oddziałem Zgierskim PTTK, Instytutem Pamięci Narodowej:
 - Rajd Edukacyjny Szlakiem Miejsc Pamięci Narodowej,
 - Rajd Edukacyjny Szlakiem Walk Wrześniowych 28 pSK i Kresowej Brygady Kawalerii w Gminie Zgierz,
 - Edukacyjna wycieczka historyczna „Pamięci Stu Straconych”.

Muzeum Miasta Zgierza wydaje drukiem różnego rodzaju publikacje. Począwszy od plakatów i folderów produkowanych własnym nakładem, po profesjonalne katalogi wystaw czasowych i stałych. Jednak najważniejszym przedsięwzięciem o charakterze wydawniczym jest cykliczne wydawnictwo naukowe Prace i Materiały Muzeum Miasta Zgierza. Dotąd opublikowano 9 tomów. Wydawnictwo w swej treści zawiera solidną porcję ścisłej wiedzy o wybranych aspektach historii Zgierza oraz bliższego i dalszego regionu.

Muzeum wydało również drukiem album 107 kart pocztowych z lat 1892 – 1945. Pochodzą one głównie ze zbiorów Muzeum Miasta Zgierza. Najstarsze widokówki datowane są na koniec XIX wieku – „najmłodsze” na okres okupacji hitlerowskiej. Widokówki przedstawione zostały tematycznie, według umownego podziału. Każdy rozdział poprzedzony jest krótkim wstępem.

Innym ważnym wydawnictwem Muzeum Miasta Zgierza jest publikacja „Zgierz. Z dziejów miasta w latach 1900 – 1939”, autorstwa dwóch zgierzan: Piotra Pakuły oraz Dariusza Szlawnego. Jest to swego rodzaju publikacja uzupełniająca do monografii Zgierza wydanej w 1995 r. przez ówczesny Zarząd Miasta.

W maju tego roku ukaże się nakładem Muzeum Miasta Zgierza powieść pt. „Kalman Kaleka”, autorstwa urodzonego w Zgierzu pisarza – Jehudy Elberga. Syn zgierskiego rabina, którego los doświadczył tak, jak wielu żydowskich mieszkańców Zgierza, w dynamicznej opowieści, pełnej prawdy o złożonej ludzkiej naturze ożywia świat, którego nie ma. Powieść Elberga jest niczym zatrzymane w kadrze bogactwo kultury, religii, obyczajów i obraz różnych form współistnienia mieszkańców tych ziem – nie zawsze łatwego, ale zakładającego choćby próbę akceptacji wspólnej drogi. Środki na to wydawnictwo Muzeum pozyskało z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Obecnie w Muzeum znajduje się 5 działów merytorycznych; archeologiczny, etnograficzny i kultur miejskich, historyczny, numizmatyczny i sztuki oraz biblioteka naukowa.

3. Dane wnioskodawcy:

Nazwa instytucji zgłaszającej

TOWARZYSTWO PRZYJACIÓŁ ZGIERZA

95-100 Zgierz, ul. 1 Maja 5

Zgierz, dnia 27 lutego 2018 r.

PRZEWODNICZĄCY
TOWARZYSTWA PRZYJACIÓŁ ZGIERZA

Adam Zambiski

..... *Adam Zambiski*

Pieczęć i podpis wnioskodawcy

TOWARZYSTWO
PRZYJACIÓŁ ZGIERZA
95-100 Zgierz, ul. 1-go Maja 5